

Een bonte verzameling verhalen

Tekst: Marco Holmer

Bij een optreden met meerdere vertellers ontstaat vaak automatisch een programma, dat het best omschreven kan worden als een bonte verzameling verhalen.

De volgorde waarin de verhalen worden verteld wordt in de meeste gevallen tijdens het optreden zelf bepaald. De volgende drie argumenten spelen daarbij dan een rol: Wie het eerst komt het eerst vertelt “Laat mij maar aan het begin/eind/midden dan voel ik me het prettigst.”

“We reageren spontaan op elkaar met een verhaal.”

Aan de toehoorders stelt zo'n programma hoge eisen. Zij moeten zich aanpassen aan verschillende stijlen, inhoud, en vooral vertel-persoonlijkheden. Dat kost een publiek meer energie dan de verteller, die het verhaal al kent, vermoedt.

Samenhang

Een programma met samenhang is voor het publiek makkelijker te volgen. Zij worden als het ware van het ene verhaal naar het andere geleid. Die samenhang ontstaat door een zo optimale verhaalvolgorde en een goede overgang van het ene verhaal in het andere.

De volgorde kan gemakkelijk worden vastgesteld door de verhalen op hun verdraagzaamheid en onverdraagzaamheid te beoordelen. De betrokken vertellers geven aan elkaar, van elk verhaal, de titel en een korte samenvatting in vijf zinnen weer. Op grond daarvan beoordelen de vertellers eerst de verdraagzaamheid van de verhalen:

- Leg de verhalen zodanig op een rij dat de verhalen die bij elkaar passen (inhoudelijk

of wat betreft sfeer) ook naast elkaar liggen.

Daarna beoordelen de vertellers de onverdraagzaamheid van de verhalen:

- Leg de verhalen zodanig op een rij dat de verhalen die niet bij elkaar passen zo ver mogelijk uit elkaar liggen.

Het compromis, de volgorde van de verhalen in dit bonte programma, wordt tijdens het schuiven met de verhalen vanzelf duidelijk:

Een verhaal is omgeven door twee verhalen die een zo groot mogelijke verdraagzaamheid vertonen. Het verhaal is zo ver mogelijk verwijderd van de onverdraaglijke verhalen.

TIP [Vormgeving; woord tip in kleur]

Ga aan het einde nog even in volgorde van opkomst in een rij staan en check de verhalen van je burens. Hoe houdt het voorgaande verhaal op en begint het volgende?

Overgangen

De overgangen tussen de verhalen zijn bij een dergelijke aanpak een essentieel onderdeel van het programma. Daarmee kunnen de toehoorders van het ene verhaal naar het andere geleid worden en op contrasten in stijl en inhoud worden voorbereid.

Het is aan te bevelen om één van de vertellers de rol van presentator of presentatrice te laten vervullen. Die is tijdens de presentatie de gids in verhalenland en stelt de verhalen en/of de vertellers voor. Een goede methode daarvoor zijn variaties op het bekende presentatieformat: één zin gewijd aan de vorige verteller/verhaal en twee zinnen gewijd aan de komende verteller/verhaal.

TIP

Wanneer één verhaal werkelijk niet bij de andere past, is de beste oplossing het verhaal in te ruilen voor één dat beter past. Wanneer dat niet goed mogelijk is, de betrokken verteller juist dat verhaal heeft voorbereid, dan is de beste plaats voor dat verhaal direct voor de pauze.

TIP

Let erop, in de rol van presentator, in de af- en aankondiging geen commentaar op de verteller of het verhaal te geven. Laat de verhalen voor zichzelf spreken.

De volgende Tips en Tricks van de Vertelacademie zal gaan over:

Meertalig vertellen.